

Pähkinäkuoressa

Jukka Hirvonen ja Maaria Vanhatalo

1.2.2018

Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla

Ympäristönsuojelun teemat ovat vahvasti esillä Helsingin ja Vantaan kaupunkien strategioissa ja ohjelmissa. Asukkaiden mielipiteillä ja valinnoilla on tärkeä rooli pyrittäessä kestäväan kaupunkikehitykseen. Asukkaiden näkemyksiä selvitettiin laajalla kyselyllä, jossa kartoitettiin ympäristöä koskevia asenteita, mielipiteitä kaupunkikehityksestä ja liikennepolitiikasta sekä ympäristökäyttäytymistä. Ympäristöasenteita on tutkittu ennenkin sekä Helsingissä että Vantaalla, mutta nyt toteutettiin ensimmäistä kertaa kaupunkien yhteinen tutkimus aiheesta.

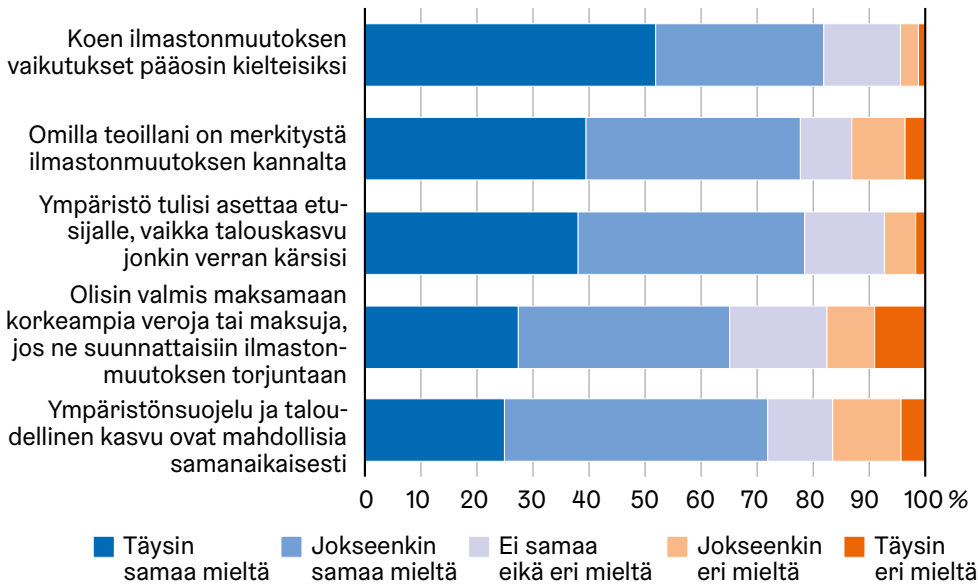
Päätulokset

- Ympäristöystävälliset asenteet olivat vallitsevia. Esimerkiksi tietoisuus ilmastonmuutoksesta oli hyvällä tasolla.
- Joukko- ja kevyen liikenteen edistäminen ja suosiminen ympäristösyistä sai laajan kannatuksen.
- Suhtautumista autoilun rajoittamistoimiin ja siihen kohdistuviin maksuihin määritti paljolti vastaajan nykyinen pääasiallinen kulkumuoto: autottomat kannattivat näitä yleisimmin, autoistuneimmat vastaajat harvimminkin.
- Asenteiden ja käyttäytymisen välinen riippuvuus oli yleensä melko heikkoa.
- Kierrätys- ja jakamistalouden eri muodot sekä kasvisruuan suosiminen saivat suosiota varsinkin nuorissa sukupolvissa.
- Asunnon energiansäästöissä kunnostautuivat varsinkin iäkkäät vastaajat.
- Viheralueiden saavutettavuus ja laatu arvioitiin yleensä hyväksi. Lähi-viheralueet koettiin tärkeiksi ja niillä ulkoiltiin paljon.
- Kotikaupunki ei selittänyt asenteita juuri ollenkaan, kun keskeiset taustamuuttujat vakioitiin. Esimerkiksi vastaajan ikä ja pääasiallinen kulkumuoto selittivät asenteita monessa kohtaa.

Tutkimus perustui keväällä 2017 kerättyyn posti- ja nettikyselyaineistoon. Otos poimittiin kaupunkien 18–74-vuotiaasta väestöstä. Vastaukset saatiin 1 560 vastaajalta ja palautusosuus oli 32 %. Kyselylomake koostui lähes kokonaan monivalintakysymyksistä. Aineistoa analysoitiin tilastollisin menetelmin. Aineistoon yhdistettiin rakennustunnuksen kautta erilaisia paikkatietoja, mm. saavutettavuudesta. Niitä käytettiin analyysissa selittävinä muuttujina.

Tulosten vertailu- ja viiteaineistoina käytettiin kaupunkien aiempia selvityksiä aiheesta sekä muita Helsingin seudulla ja koko maassa kerättyjä kyselyaineistoja.

Vastauksia ilmastonmuutosta ja ympäristönsuojelua koskeviin väittämiin

Lähde: Helsingin ja Vantaan ympäristöasennekysely 2017.

Suuri enemmistö katsoi, että ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat etupäässä kielteisiä ja tunsivat omakohtaisesti vastuuta asiasta. Kaksi kolmesta olisi valmis rahallisiin uhrauksiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Neljä viidestä asettaisi ympäristönsuojelun talouskasvun edelle. Kuitenkin lähes yhtä moni katsoi, että ympäristönsuojelu ja talouskasvu ovat mahdollisia samanaikaisesti.

Joukkoliikenteen ja pyöräilyn edistämistä kannatettiin

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen ympäristöystävällisyyttä sai laajan tuen. Etenkin nopeammat joukkoliikenneyhteydet ja pyöräilyn ja joukkoliikenteen joustava yhdistäminen voisivat saada melko monia autoilijoitakin näiden kulkumuotojen käyttäjiksi. Automarkettien rakentamisen rajoittaminen hyväksyttiin yleisesti, myös autoistuneimpien vastaajien keskuudessa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen jakoi mielipiteitä enemmän. Mielipiteet eivät kuitenkaan polarisoituneet, vaan aiheeseen otettiin yleensä lievää kantaa ja suuri osuus otti neutraalin kannan.

Ympäristöasenteet olivat myönteisiä, mutta niiden realisoimisessa arkipäivän valintoihin on vielä parannettavaa

Ympäristömyönteisten asenteiden ja valintojen välillä oli yleensä vain heikohko riippuvuus. Jotkin ympäristöön vaikuttavat valinnat ja käyttäytymistavat olivat ilahduttavan yleisiä, kuten turhien valojen sammuttaminen, pyykkikoneiden pyörittäminen täysin ja ruokahävikin välttäminen. Sitä vastoin vain harva oli tinkinyt lentomatkoista ympäristönsuojeluyhteyksistä. Myös esimerkiksi asunnon lämpötilan tarkkailemisesta ja säättämisestä olisi kehitettävää ja parannettavaa. Lupaava merkki tulevaisuutta ajatellen oli se, että varsinkin monet nuorten ikäpolvien vastaajat olivat omaksuneet tai kiinnostuneita kierrätys- ja jakamistalouden eri muodoista.

Tutkimus tuotti merkittävää uutta tietoa yleisistä ympäristöasenteista ja selvensi niiden suhdetta kaupunkikehitys- ja liikenneasenteisiin sekä ympäristökäyttäytymiseen.

Lue koko julkaisu täältä: [pdf](#), [selattava lssuu-julkaisu](#)

Helsinki

Lisätietoja: Jukka Hirvonen p. 040 3344 782, sähköposti: [jukka.s.hirvonen\(at\)hel.fi](mailto:jukka.s.hirvonen(at)hel.fi)
Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot
www.hel.fi/kaupunkitieto